

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **S., a.s., B., C.**, proti žalovanému: **A. H., L., N.**, zastúpeného JUDr. **D. L., D.**, **o zaplatenie 21 352 Eur (640 561,10 Sk)**, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. Z-2-35Cb 618/95-225 zo dňa 10. decembra 2008, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. Z-2-35Cb 618/95-225 zo dňa 10. decembra 2008 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 560 266,60 Sk spolu s 26,5% úrokom z omeškania od 23. marca 1995 do zaplatenia. V časti o zaplatenie sumy 125 706,70 Sk konanie zastavil. Žalobcovi priznal náhradu trov konania vo výške 22 408 Sk.

V odôvodnení uviedol, že právny predchodca žalobcu, S., a.s., B. si uplatnil právo na zaplatenie sumy 640 561,10 Sk s 26,5% úrokom z omeškania ročne od 17. septembra 1992 do zaplatenia z titulu nesplateného úveru podľa úverovej zmluvy zo dňa 16. apríla 1991. Právny predchodca žalobcu a žalovaný uzavreli dňa 16. apríla 1991 úverovú zmluvu podľa § 382 až § 384 Hospodárskeho zákonníka, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru žalovanému vo výške 700 000 Sk. Žalovaný sa zaviazal, že úver splatí do 30. apríla 1995.

V konaní bolo preukázané, že právny predchodca žalobcu ako účastník zmluvného vzťahu svoju povinnosť poskytnúť finančné prostriedky splnil, ale žalovaný v konaní nepreukázal splnenie povinnosti vrátiť poskytnuté finančné prostriedky. Opatrením Národnej banky Slovenskej republiky pri úveroch, poskytovaných podnikateľským subjektom bola daná možnosť upustiť od vymáhania časti pohľadávky, a to v rozsahu fiktívnych úrokov pri neštandardných pohľadávkach, v dôsledku čoho žalobca dodatočným opravným účtovaním znížil pohľadávku v časti kapitalizovaného príslušenstva a z tohto dôvodu došlo v predmetnom spore k zníženiu žalovanej istiny zo 685 953,30 Sk na 560 246,60 Sk. Žalobca upravil žalobu tak, že požadoval zaplatenie sumy 560 246,60 Sk s 26,5% úrokom z omeškania od 22. marca 1995 do zaplatenia, ako aj trovy konania. Súd preto v súlade s ustanovením § 96 ods. 1 O.s.p. konanie v časti späťvzatia zastavil.

V rámci vykonaného dokazovania bola súdu predložená úverová zmluva zo dňa 16. apríla 1991, výpis z kníh peňažného ústavu k žalovanej pohľadávke, návrh na presné označenie žalobcu podľa výpisu z obchodného registra, výpis zo živnostenského registra zo dňa 20. februára 1997, ako aj výpis z obchodného registra oddiel Sa, vložka č. X/B.

Z predložených dokladov vyplýva, že úverová zmluva bola uzavretá dňa 16. apríla 1991, v dôsledku čoho sa právny vzťah spravuje právnymi predpismi, platnými v čase uzavretia úverovej zmluvy, a to zákonom o bankách a sporiteľniach č. 157/1989 a Hospodárskym zákonníkom. V zmysle uvedených právnych predpisov je potrebné považovať úverovú zmluvu za riadne uzavretú, pretože bola uzavretá v mene S. so sídlom v B. riaditeľom Mestskej pobočky v L., t. j. osobou oprávnenou konať v mene S. vo veciach, týkajúcich sa Mestskej pobočky L..

Je nesporné, že žalovaný porušil svoj záväzok voči žalobcovi a dohodnuté splátky neplatil. Špecifikáciou úveru, poskytnutého žalovanému žalobca preukázal, že celková suma uhradená žalovaným predstavuje sumu 358 321,20 Sk a suma nesplateného úveru s úrokmi predstavuje sumu 560 246,60 Sk. V súlade s ustanovením § 382 a § 384 Hospodárskeho zákonníka a pravidiel riadenia úverovej a devízovej činnosti bánk a sporiteľní súd uznal pohľadávku žalobcu za oprávnenú do výšky 560 246,60 Sk a zaviazal žalovaného na zaplatenie nesplateného úveru aj s úrokom dohodnutým vo výške 26,5% od 23. 03. 1995 do zaplatenia. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal žalovaný odvolanie.

Uviedol, že za nesprávne považuje všetky výroky napadnutého rozsudku z dôvodov, uvedených v ustanovení § 205 ods. 2 O.s.p. Jeho právny zástupca z dôvodu náhleho zhoršenia zdravotného stavu počnúc dňom 6. decembra 2008 požiadal písomne súd prvého stupňa o odročenie pojednávania, nariadeného na deň 10. decembra 2008 o 12.30 hod., pričom dňa 9. decembra 2008 o 9,38 hod. žiadosť o odročenie pojednávania zaslal faxovým podaním. Následne v ten istý deň pod podacím číslom 36241286 bola súdu zaslaná písomná žiadosť o odročenie pojednávania. Konajúci súd rozhodol vo veci bez účasti právneho zástupcu žalovaného, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Ďalej žalovaný v odvolaní namieta, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Podľa jeho názoru je prehľad splácania úveru v priebehu konania nepresný, skresľujúci priamu realizáciu splátok. Pôvodný veriteľ od apríla 1994 nevykonával také úkony, ktoré by predmetnú pohľadávku mohli zákonným spôsobom evidovať aj so špecifikovaným príslušenstvom a presne by definovali úkony žalovaného, ktorý celkove uhradil sumu vo výške 679 740 Sk v dobe od 16. septembra 1991 do 23. marca 1995. Dosiaľ nie je ustálená skutočná a relevantná výška istiny, pričom dôkazné bremeno z pohľadu pravosti, dôvodu a výšky istiny, ako aj jej špecifikovaného príslušenstva musí niesť žalobca. Rozsudok súdu prvého stupňa preto považuje za predčasný a nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Namieta tiež existenciu dôvodov pre zámenu účastníka konania na strane žalobcu.

Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného považuje rozsudok súdu prvého stupňa za vecne správny a dôvody, uvádzané žalovaným v odvolaní za právne neopodstatnené a účelové, uvádzané v snahe vyhnúť sa plneniu z úverovej zmluvy.

Tvrdenie žalovaného, že dosiaľ nie je ustálená výška istiny je právne irelevantné. Žalobca predložil špecifikáciu úveru zo dňa 3. júla 1998 a 8. júla 2008 s presným rozpisom zaúčtovania žalobcom uhradených splátok na istinu a úroky v zmysle úverových podmienok, z ktorých jasne vyplýva výška žalovanej istiny, ako aj úrokov. Poukazuje na skutočnosť, že v zmysle bodu 7 úverovej zmluvy bol právny predchodca žalobcu oprávnený pripisovať úroky, odmeny, náhrady a prípadné paušály náhrad k istine.

Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) po prejednaní veci podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O.s.p. dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

Žalovaný v odvolaní poukazuje na existenciu odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p., t. j., že postupom súdu prvého stupňa mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Za takúto vadu konania možno považovať postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. V tejto súvislosti žalovaný namieta, že súd prvého stupňa prejednal vec bez účasti jeho právneho zástupcu, napriek jeho ospravedlneniu a žiadosti o odročenie pojednávania.

Ako vyplýva z obsahu spisového materiálu, súd prvého stupňa nariadil pojednávanie v predmetnej veci na deň 10. decembra 2008 o 12.30 hod. Žalovaný faxovým podaním zo dňa 9. decembra 2008, potvrdeným listom z toho istého dňa požiadal súd o odročenie pojednávania s poukazom na skutočnosť, že jeho právny zástupca náhle ochorel a dňa 6. decembra 2008 musel byť ošetrovaný v zdravotníckom zariadení. Ošetrovaný musel byť opätovne dňa 9. decembra 2008, pričom mu bol doporučený kľud na lôžku a kontrola v nasledujúci deň, t. j. deň, na ktorý bolo nariadené pojednávanie v predmetnej veci. O uvedených skutočnostiach predložil žalovaný doklady, ktoré boli súdu spolu so žiadosťou o odročenie pojednávania doručené dňa 10. decembra 2008 o 10,15 hod., t. j. pred začatím pojednávania.

Ak súd nariadi pojednávanie, môže vec prejednať v neprítomnosti riadne predvolaného účastníka len vtedy, ak účastník nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania (§ 101 ods. 2 O.s.p.). Keďže účastník môže v konaní vystupovať aj prostredníctvom zástupcu na základe plnomocenstva (§ 24 a nasl. O.s.p.), má aj tento zástupca právo osobne sa zúčastniť konania.

Možnosť vec prejednať v neprítomnosti účastníka konania alebo jeho zástupcu je potrebné posudzovať s ohľadom na všetky okolnosti prípadu. Aj keď zákon bližšie nešpecifikuje, čo treba považovať za dôležitý dôvod, danosť ktorého bráni súdu prejednať vec

v neprítomnosti účastníka alebo jeho zástupcu, je zrejmé, že za dôležitý dôvod treba považovať také skutočnosti, ktoré sú vzhľadom na svoju povahu spôsobilé neúčast' na pojednávaní ospravedlniť. Zdravotné problémy právneho zástupcu, o existencii ktorých predložil žalovaný príslušné doklady, je možné v danom prípade považovať za dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania. Tým, že súd prvého stupňa rozhodol o veci na pojednávaní, o odročenie ktorého požiadal žalovaný z dôležitých dôvodov, došlo na jeho strane k odňatiu možnosti konať pred súdom a zároveň aj k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Odvolačí súd preto s poukazom na uvedené skutočnosti napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f/ ods. 2 O.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O trovách konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 30. novembra 2009

**JUDr. Alena P r i e c e l o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: M. B.